

NOTAT

Til: NFD

Fra: Siva SF

Dato: 01.02.2023

Til regjeringens politikk for sirkulærøkonomi

Vi viser til Regjeringens stormøte om sirkulærøkonomi 03.02.2023 og mottatt invitasjon til å gi innspill til regjeringens politikk for sirkulærøkonomi.

Viktigste utfordringer

Prosess 21s ekspertgruppe på sirkulærøkonomi peker på flere sentrale faktorer som må på plass for å lykkes med en sirkulærøkonomi:

- Det må jobbes strategisk med sirkulærøkonomi i industrien. I dette er materialsystemer – kartlegging og kompetanse et av fire områder ekspertgruppen fremhever.
- Det må legges til rette for økt tilgang på kunnskap og informasjon både regionalt og nasjonalt.
- Det er behov for et kompetanseløft både i industrien, hos kunder og innkjøpere.
- Nødvendig å stimulere til økt industrielt samarbeid for økt ressursutnyttelse.

Sentrale tiltak

Den samme gruppen peker også på sentrale tiltak. Disse inkluderer:

- Styrke og videre utvikle organisasjoner som kan bidra til kompetanseløftet
 - Klynger
 - Industriparker
 - Katapult-sentre
 - Næringshager og inkubatorer
 - Industrielle innovasjonsselskaper og innovasjonsmiljø
- Opprette et nasjonalt industrielt kompetanseprogram der sirkulærøkonomi inngår sammen med kompetanseheving på Industri 4.0.
- Utvikle og etablere industriområder som fremmer samlokalisering av virksomheter med muligheter for industrielt ressursamarbeid (industriell symbiose).

Siva SF og muligheter for utvikling av sirkulærøkonomi

Siva prioriterer ideer og bedrifter som vil være konkurransedyktig i et marked som etterspør grønne og bærekraftige løsninger. Dette er forankret i vår egen bærekraftstrategi.

Siva vil bidra til utvikling av en sirkulærøkonomi i og mellom norske bedrifter ved at:

1. Vi utvikler industrien for en sirkulær økonomi gjennom å bygge industrikompetanse og tilgjengeliggjøre testfasiliteter

Norsk katapult er en ordning med nasjonale sentre som tilbyr fasiliteter, utstyr og kompetanse. Katapult-sentre gjør det enklere for innovative bedrifter å utvikle prototyper, teste, visualisere og simulere. Dette gjør veien fra konseptstadiet til markedsintroduksjon enklere for norsk industri. I tillegg har Siva en rolle i klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters som er et samarbeid mellom Innovasjon Norge, Siva og Forskningsrådet.

Gjennom ordningen Norsk katapult har Siva allerede etablert betydelig industrirelevant kompetanse og industrinære test-fasiliteter både innen områdene materialteknologi, Industri 4.0 og digitale verktøy som vil kunne danne et viktig grunnlag for en sirkulærøkonomisatsing. Norsk katapult og Sivas nasjonale innovasjonsnettverk bestående av 5000-6000 bedrifter over hele landet kan danne et viktig fundament for et framtidig industrielt kompetanseprogram innen sirkulærøkonomi. Flere av katapult-sentrene er allerede tett involvert i sirkulærøkonomi-relaterte prosjekter, både gjennom direkte oppdrag for bedrifter i hele Norge og som deltagere i større Grønt plattform-prosjekt.

2. Vi bygger og deler kunnskap om sirkulære forretningsmodeller gjennom Siva sin nasjonale innovasjonsstruktur.

Vi utvikler, eier og finansierer en nasjonal infrastruktur for innovasjon og næringsutvikling. Totalt består Siva sin nasjonale innovasjonsstruktur av 38 næringshager, 35 inkubatorer, 5 katapult-sentre, 73 innovasjonsselskaper i tillegg til 30 eiendomsselskaper som samlet er eier i over 100 industri- og næringseiendommer.

Siva-strukturen er viktig for en omstilling til en sirkulærøkonomi fordi:

- SMB'er har en krevende hverdag med begrenset kapasitet til å sette seg inn i hvordan de skal utvikle sin virksomhet og utnytte mulighetene som sirkulære forretningsmodeller gir.
- Kompetanseheving i næringslivet er avgjørende for at norsk økonomi skal bli mer sirkulær. Viktig at gründere, etablert næringsliv og scale-ups får tilgang på kompetansehevende tilbud.
- Siva-strukturen gjør kunnskap om sirkulære forretningsmodeller og sirkulær økonomi tilgjengelig. Siva er i konstant utvikling for å tilby strukturen relevant kunnskap og nettverk.
- Siva legger til rette for å dele beste praksis mellom innovasjonsselskapene som danner en sterk nasjonal struktur.
- Siva har økt fokus på grønn omstilling og bærekraft i den neste 10-års programperioden for næringshage- og inkubasjonsprogrammet, med spesielt fokus på bærekraftige forretningsmodeller.

3. Vi tester ut og utvikler nye former for ombruk i nærings- og industribygg

Siva er en etterspurt partner for investering i eiendom. Dette er ofte langvarige og komplekse prosjekter som krever omfattende samhandling med mange involverte. I prosjektene bidrar vi med kompetanse, nettverk og kapital, og skal være utløsende for investeringen.

Våre eiendomsinvesteringer er tilpasset industrien og næringslivets behov. Siva bidrar til å utvikle eiendom for næringer som er nye og umodne, eller bedrifter med behov for omstilling eller økt vekst.

Utvikling av framtidsrettede nærings- og industribygg preget av ombruk vil drive byggebransjen og samtidig kunne være attraktive lokaler for bedrifter som søker internasjonal konkurransekraft

- Siva bygger kun grønne bygg for grønne virksomheter, dette er et veiledende prinsipp i utvelgelse av nye prosjekter.
- Alle nye Siva-bygg skal sertifiseres i henhold til BREEAM-standard, med minstekrav til nivået Very Good. Eksisterende portefølje skal sertifiseres i henhold til BREEAM In-Use. Les mer om BREEAM ved å trykke [her](#).
- Vi har forpliktet oss til Eiendomssektorens veikart 2030 med strakstiltak. Dette er et langsiktig tiltak som krever dedikasjon over tid.
- Jfr. strakstiltak 6 søker vi innovative løsninger. Per dags dato er dette spesielt relevant i forbindelse med utviklingen av Siva Innovasjonssenter Tromsø BT4, der innovasjon prioriteres for å oppnå den høyest mulige bærekrafts-sertifisering BREEAM Outstanding.
- Jfr. strakstiltak 7 planlegger vi for ombruk og vi etterspør i tråd med tiltak 16 materialer for ombruk. Som eksempel har vi Invertapro, et pilotprosjekt for ombruk av bygningselementer i stor skala. Endelig beslutning vil avhenge av om det faktisk er realistisk å ombruke bygningsmassen, både med hensyn til elementenes egnethet og leietakers evne til å bære merkostnadene som ombruksprosjektet vil medføre. Prosjektet har fått tilsagn om maksimal støtte til prosjektering for ombruk fra ENOVA.

Bygg- og anleggsbransjen står for 40% av Norges klimagassutslipp (fastland) og avfall. Med andre ord, er dette en bransje med et stort potensial for forbedring. Det store miljøavtrykket er i seg selv et uttrykk for et marked som ikke fungerer optimalt, og kan således betraktes som en markedssvikt. Her kan Siva spille en stor rolle og bidra stort til omstillingen med egne handlinger og valg.

4. Vi skal legge til rette for nye grønne industriområder.

Får å nå regjeringens mål for reduserte utslipp av klimagasser og økt eksport fra fastlandsindustrien må det etableres ny industriell produksjon i Norge. Siva skal legge til rette for at nye grønne industriområder blir tilgjengelig raskere. Det innebærer både å bidra til at nye industriområder utformes med så små inngrep i natur som mulig, samtidig som en gjennom utformingen av området og i grunnleggende infrastruktur legger til rette for at de industribedriftene som etablerer seg på området kan samhandle om effektiv utnyttelse av ressurser mellom bedriftene.

5. Vi er i dialog med fylkeskommunene om nye grønne industrielle symbioser

Med utgangspunkt fylkenes regionale næringsstrategier (smarte spesialiseringsstrategier) har fylkeskommunene, Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva identifisert felles avgrensede samfunnsoppdrag (missions). Skal det lykkes å realisere disse kreves innovasjonsinfrastruktur, kompetanseprogram, testfasiliteter og grønne industriområder.

Samfunnsoppdragene som er identifisert er:

1. Utvikle industriell symbiose på tvers av verdikjeder
2. Bygge infrastruktur for det grønne skiftet
3. Kompetanseløft for å realisere de grønne verdikjedene